

เฉลยสำนวน

หน้า ๒๕๑ – ๒๕๘

กั้นกฐิ	ที่สนิทเป็นที่วางใจได้	กู่ไม่กลับ	ห้ามไม่อยู่
กั้นหนัก	ไปนั่งคุยอยู่นานไม่ยอมกลับง่าย ๆ	เกินกิน	กินไม่ดีเพราะแก่เกินไป
กบดาน	หลบซ่อนตัวไม่ออกมา	เกินตัว	เกินฐานะ เกินความสามารถ
กัมหน้า	จำทน	เกี้ยวคอง	นับเป็นญาติกันทางเขยหรือสะใภ้
กัมหัว	ขมอ่อนนุ่ม (มักใช้ในเชิงปฏิเสธ)	แก้วัด	อยู่วัดนาน ไม่ทันโลก
กินกัน	ใช้ในวงพนันคือเอาเงินกัน	แก้ผิด	ทำตอบแทนแก่ผู้ที่เคยทำความเจ็บปวด
กินขาด	ชนะเด็ดขาด	แก้หน้า	ทำให้พ้นอาย
ไพร่กระดุมพี	ชนชั้นต่ำ	ไก่อแก่แม่ปลาช่อน	หญิงค่อนข้างมีอายุมากมีมารยาทมาก
ก้อรอก้อตัก	แสดงอาการเจ้าชู้	ไก่อรงบ่อน	ผู้ที่อยู่ฐานะตัวสำรอง
กาคาบพริก	คนพิวคำแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าสีสด	กระดุกขัดมัน	ตระหนี่มาก
กำลังกินกำลังนอน	อยู่ในวัยเจริญเติบโต	กินตา	ลวงตาให้เห็นขนาดผิดไป
กำลังกิน	เหมาะที่จะกิน	กระต่ายสามขา	ยื่นกรานไม่ยอมรับ
กินขวา,กินซ้าย	ว่าวหรือเรือเอียงไปขวาหรือซ้าย	กินทาง	ล้าทาง เช่น ขับรถกินทาง
กระดุมพี	คนมั่งมี	กระเป๋านัก	มีเงินมาก
กินดิบ	ชนะโดยง่าย	กระพือข่าว	แพร่ข่าวให้ครึกโครม
กินใจ	สะอึดใจ ซาบซึ้งใจ	กระบอกเสียง	ผู้เป็นปากเป็นเสียงแทน
กระตี่ได้น้ำ	อาการแสดงความดีอกดีใจจนตัวสั่น	กินเปล่า	ได้ประโยชน์เปล่า ๆ ไม่ต้องตอบแทน
กินตัว	ผู้หรือขาดกร่อน เช่น ผ่ากินตัว	กระหม่อมบาง	เจ็บป่วยง่าย
กระดุกร้องได้	ผลสะท้อนของมาตรการที่ทำให้ จับผู้ทำผิดมาลงโทษได้	กรานกลืน	จึงไม่สะอึด ฝึกหัดรับจิ๋วมาครอง
กินตำแหน่ง	ได้ครองตำแหน่ง	กลับตาลปัตร	ผิดคาดพลิกหน้ามือเป็นหลังมือ
กินโต๊ะ	รุมทำร้าย	กล้านักมักบิน	กล้าเกินไปมักเป็นอันตราย
กระต่ายหมายจันทร์	ผู้ชายหมายปองผู้หญิงที่มีฐานะดีกว่า	กวาดล้าง	กำจัดให้หมดไป
กระโถนทองพระโรง	ผู้ที่ถูกใคร ๆ รุมใช้อยู่คนเดียว	ก่อร่างสร้างตัว	ตั้งเนื้อตั้งตัวได้เป็นหลักฐาน
กินที่ลับใจที่แจ้ง	เปิดเผยเรื่องที่ทำกันในที่ลับ	กินอยู่พัววย	กินอย่างอึดหน่าสำราญ
กินน้ำ	เรือกินน้ำตื้นคือมีท้องเรือจมลึกกลง	เกลียวหวาน	ชำรุดไม่กินเกลียว
กินผิว	มีผิวก็คนที่ตายจากไปก่อน	เกินงาม	มากไปจนหมดงาม
กินเมีย	มีเมียก็คนที่ตายจากไปก่อน	เกินหน้า	เด่นกว่า ดีกว่า
กินไม่ลง	เอาชนะไม่ได้	แก้ตัว	อย่างเข้าวัยแก่
กินรังแตน	มีอารมณ์เสียแล้ว โวยวายเกินกว่าเหตุ	แก้ขัด	แก้ข้อขัดข้องให้ลุล่วงไปชั่วคราว
		แก้มือ	ขอผู้ใหม่

กินแรง	เอาเปรียบผู้อื่นในการทำงาน	แกะดำ	คนที่ทำอะไรผิดเพื่อนผิดฝูงในกลุ่ม
กินเวลา	ใช้เวลามาก	ไก่อ่อน	อ่อนหัด
กินแหง	แคลงใจ สงสัย	ไก่อี๋	เวลารุ่งสาง , มาก่อนเวลา
ขนหน้าแข้งไม่ร่วง	ไม่กระทบเรื่องเงิน	ของกลาง	ของที่ใช้ร่วมกัน ของที่ได้มาโดย
ของร้อน	ของที่มีผู้ขโมยเอามาฝากไว้		กระทำความผิด
	ของผิดกฎหมาย	ของหลวง	ของที่เป็นของพระมหากษัตริย์
ของไหว้	ของที่ผู้น้อยนำไปไหว้ผู้ใหญ่ เครื่องเช่น	ขัดจังหวะ	ขวางเข้ามาเพื่อให้พูดหรือทำไม่สะดวก
ขัดดอก	ส่งลูกหรือเมียให้รับใช้แทนส่งดอกเบี้ยย	ขัดตาทัพ	ยกทัพไปตั้งชั่วคราว แยกไปพลางๆ ก่อน
จับเคี้ยว	เร่งรัด ต่อสู้หรือแข่งขันกันไปจนถึงที่สุด	ข้างๆ คูๆ	แสดงเหตุผลอย่างไม่สมเหตุผล
ขาดมือ	เคยมีแล้วหมดไป ไม่มีเป็นการชั่วคราว	ข้ามหน้าข้ามทะเล	ต้องฝ่าฟันความลำบากกว่าได้มาซึ่ง
ขาดลอย	เด็ดขาด เช่นชนะขาดลอย		ความสำเร็จ
ขอไปที	ทำพอเอาตัวรอดให้พ้น ๆ ไป	ของว่าง	ของกินนอกเวลากินข้าว
ของสงฆ์	ของที่เป็นของวัด	ขัดคอ	พูดแย้งขวางเข้ามา
ขัดใจ	ไม่ยอมทำตามใจ	ขัดหู	ฟังไม่เพราะหู
ขันอาสา	เสนอตัวเข้ารับทำโดยเต็มใจ	ข้ามหน้าข้ามตา	ทำโดยไม่ให้หน้าผู้ใด
ข้ามหัว	ทำโดยผลการไม่บอกกล่าวหรือ	ข่าวกรอง	ข่าวที่ตรวจสอบแล้วว่าเชื่อถือได้
	ปรึกษาผู้ใหญ่	ข่าวใหม่ปลามัน	สามีภรรยาที่เพิ่งแต่งงานกันใหม่ ๆ
จู้ก่อนใหญ่ให้เด็กเห็น	ทำสิ่งที่ไม่สมควรให้ผู้น้อยเห็น	เข้าฝัน	มาบันดาลให้ฝันเห็น
เข้าเวร	เข้าอยู่รักษาหน้าที่ตามเวลาที่กำหนด	จี้ยา	คนคิดยาเสพติด
จี้รดโทษร้อง	ทำผิดเองแล้วโทษผู้อื่น	จี้หุดตดหาย	กลัวมาก
เข้าหู	มาให้ได้ยิน มักใช้เชิงปฏิเสธ พูดไม่เข้าหู	ขีดเส้นตาย	กำหนดวัน เวลาสุดท้ายให้
จั้นใจ	จำได้แม่นยำ	จิ้นซื้อ	ลือซื้อ
จั้นเสียง	ออกเสียงดังตอนโกรธ	ขุดคุ้ย	ค้นเอาเรื่องเก่าขึ้นมาเปิดเผย
เข้าถาน	ทำสมาธิ หลับ	เข้าตัว	ของขลังหรือคำพูดที่ให้ร้ายผู้อื่น
เข้าใต้เข้าไฟ	เริ่มมีคต้องใจแสงไฟ		แล้วย้อนเข้ามาหาตัวเอง
เข้าที	มีชั้นเชิงดี มีท่วงทีดี	ขายหน้า	อับอาย
ข่าวยกเมฆ	ข่าวที่ไม่มีมูล	ข่าวเหลือเกลืออิม	บ้านเมืองที่อุดมสมบูรณ์
เข้าเนื้อ	ขาดทุน	จี้ผง	เล็กน้อยไม่สำคัญ
เข้าแว่น	ถึงวัยที่ต้องใส่แว่น	จี้ไมให้หมากิน	จี้เหนียว
เข้าหน้า	เผชิญหน้า	เข้าหม้อ	ลึ้มวิชาความรู้ที่เรียนมา
จี้ใหม่หมาหอม	เห่อของใหม่	เจียม	ประหยัด
เจี้ยวเล็บ	กำลัง อำนาจ ความเก่ง	ไปในหิน	ของที่ต้องระวังทะนุถนอมอย่างยิ่ง

ขึ้นไม้ขึ้นมือ	เวลาโกรธจะทุบตี	ขึ้นหน้าขึ้นตา	มีชื่อเสียง
ขุนไม้ขึ้น	เลี้ยงไม่เชื่องมีแต่เนรคุณ	เข้าตำรา	ถูกแบบแผน
เข้าท่า	เหมาะสม		
คงแก่เรียน	ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมามาก	คนจริง	ผู้ที่ทำอะไรทำจริงโดยไม่ทอดย
คบคิด	ร่วมคิดกันทำการอย่างหนึ่งโดยไม่เปิดเผย	คราส	กิน จันทคราส สุริยคราส
คว้นหลง	เรื่องราวที่เกิดขึ้นแล้ว แล้วกลับ กระเด็นกระสาย	คว้าน้ำเหลว	ไม่ได้ผลตามต้องการ
เคยมือ	ทำอย่างนั้นเสมอ ๆ จนเป็นนิสัย	ความชอบ	คุณความดีที่ควรได้รับบำเหน็จ
คอเป็นเอ็น	เถียงเก่ง	คอตก	อาการที่งุบหัวลงมาแสดงอาการผิดหวัง
คิดตก	พิจารณาจนเห็นจริงแล้วปล่อยให้ไปตามสภาพ	คิดการใหญ่	คิดจะทำการใหญ่เกินตัว
คิดสั้น	คิดทำลายตนเองเพราะหาทางออกไม่ได้	คิดเล็กคิดน้อย	คิดละเอียดเกินไป ไม่ยอมเสียเปรียบใคร
กุมเชิง	คอยระวัง ท่วงทีของอีกฝ่ายหนึ่ง	คืบก็ทะเลศอกก็ทะเล	ออกทะเลอย่างประมาท
คงเส้นคงวา	เสมอต้นเสมอปลาย	คูชีพ	ประจำตัว ไปไหนไปด้วยกัน
คร่ำหวอด	มีประสบการณ์สูง	คบชู้	มีชู้
ความหลัง	เรื่องราวในอดีต	คร่ำครี	เก่าเกินไปไม่ทันสมัย
โคมลอย	ไม่มีมูล เหลวไหล	คว่ำบาตร	ไม่ยอมคบค้าสมาคมด้วย
คอสะพาน	ส่วนของถนนที่ต่อกับเชิงสะพาน	คอตงแดง	คิมเหล้าเก่ง ไม่เมื่อง่าย ๆ
คิดมาก	คิดเกินเหตุ รู้สึกสะเทือนใจง่าย	คิดหน้าคิดหลัง	คิดอย่างรอบคอบ
คุณ	อาถรรพณ์ เช่น ทำคุณ ถูกคุณ	คูคี	ไล่เสียกัน
คู่ทุกข์คู่ยาก	ผัวเมียที่รักกัน	คูใจ	คนสนิทที่รู้จักและวางใจได้
คู่บ้านคู่เมือง	ที่เป็นของประจำเมืองถือว่าเป็นค่า	คูชีวิต	ผู้ร่วมเป็นร่วมตาย ผู้ร่วมทุกข์ร่วมสุข
คู่ปรับ	คู่ต่อสู้ที่เคยขับเคี่ยวกันมา	เคยปาก	พูดอย่างนั้นเสมอ ๆ
ซ่องปากแตก	ปากโป้งเก็บความลับไม่อยู่	เคยตัว	คิดเป็นนิสัยประจำตัว
งมโง่ง	ไม่ทันเหตุการณ์	งอหาย	อาการที่ร้องไห้หรือหัวเราะจนเสีย
เงาตามตัว	ผู้ที่เป็นไปไหนด้วยกันเสมอ ขึ้นราคาเป็นเงาตามตัว		เสียบหาย
จนแล้วจนรอด	เป็นอยู่อย่างนั้นเรื่อยไป	งามหน้า	น่าขายหน้า
จมูกมด	ที่ไหวตัวรู้ทันเหตุการณ์	จมไม่ลง	คนมั่งมีเวลาจนแล้วยังคิดรวบอยู่
จุดยืน	ภาวะและฐานของตน	จับจด	ลักษณะที่ทำไม่จริงจัง
เจียมสังขาร	รู้จักประมาณร่างกาย มักใช้ไม่เจียม สังขาร	เจ้ามือ	ผู้ตั้งต้นวางพนัน ผู้รับออกเงินในการเลี้ยง
		จนด้วยเกล้า	หมกปัญหาคิด
		จมปลัก	ไม่ก้าวหน้า

ชัดเจน	มีประสบการณ์มาก	จุดจบ	ความตาย
เจ้าประจักษ์	คำเรียกสิ่งศักดิ์สิทธิ์ขอให้มาช่วย	ใจป่า	กล้าได้กล้าเสีย
แฉโพย	เปิดเผยความลับ	ชายตา	ชำเลื่อง ดูทางหางตา
ชักใย	บงการอยู่เบื้องหลัง	ซุบตัว	ไปศึกษาอบรมเพิ่มเติมให้มีความรู้สูงขึ้น
ซึ้นัว	ได้แต่ชอบสั่งผู้อื่นแต่ตัวเองไม่ทำ	เชื่อไม่ทิ้งแถม	เป็นไปตามเผ่าพันธุ์
ชักหน้าไม่ถึงหลัง	มีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย	ชักฟอก	ชักถามให้ได้ความจะแจ้ง
ซูโรง	ตัวแสดงที่ทำให้คณะดีขึ้น	ซ้าร้าย	ร้ายขึ้นไปอีก
ซื้อความรำคาญ	เสียเงินเพื่อตัดความรำคาญ	ดีแตก	เคยดีแล้วแต่กลับเสียในภายหลัง
ดักคอ	พูดสกัดไว้ล่วงหน้า	ดูตาย	เพิกเฉย
ติดลูกคิดรางแก้ว	คิดถึงผลที่จะได้ทางเดียว	เด็ดดอกไม้ร่วมต้น	เคยทำบุญกันมาก่อนจึงมาเจอกันอีก
เด็กเมื่อวานขึ้น	กล่าวดูหมิ่นว่ามีประสบการณ์น้อย	ได้ที	พอดี ถึงที่เหมาะสม
ได้ความ	ได้เรื่อง	ดालโทสะ	บังเกิดความโกรธถึงขนาด
ได้เสียกัน	เป็นคู่เมียกันแล้ว	ดีแ่ง	ขัดขึ้นไม่ยอมปฏิบัติตาม
ดีไม่ดี	แสดงความไม่แน่	ได้การ	ใช้ได้
ดูไปก่อน	รอไว้ก่อน	ได้สติ	กลับรู้สึกตัวได้
ได้ใจ	เหิมใจ ย่ามใจ ชะล่าใจ	ตกลงปลงใจ	ตัดสินใจร่วมมือหรือร่วมชีวิตกัน
ตกที่นั่ง	ตกอยู่ในฐานะ	ตกเครือ	ออกเครือ
ตราหน้า	หมายหน้าไว้ สบประมาท	ต้องตา	ถูกตา น่าดู
ตระบัดสัตย์	ไม่รักษาคำมั่นสัญญา	ตัดรอน	ตัดขาด ตัดไมตรี
ตัดใจ	ห้ามใจไม่ให้คิดในเหตุที่เกิดขึ้น	ตานขโมย	โรคอย่างหนึ่ง
ตาสีตาสา	ผู้มีอายุที่ได้รับการศึกษาน้อย	ตายดาบหน้า	มุ่งเสี่ยงไปข้างหน้า
ตามยถากรรม	เป็นไปตามกรรมสุดแต่จะเป็นไป	ตายอดตายอยาก	อดอยากมานาน
ตายฝั่งยังเลี้ยง	เลี้ยงดูไปตามบุญตามกรรม	ตีฉิน	ฉวยโอกาสเอาประโยชน์ที่ไม่ควรจะได้
ติดมือ	ถือหรือนำไปด้วย	เต็มคราบ	เต็มแทบจะสิ้นกระเพาะ
ตีท้ายครัว	เข้าติดต่อผู้สาวกับภรรยาคนอื่น	ตัดบท	พูดให้ยุติเรื่องกัน
แดงเถาตาย	หญิงม่ายที่มีอายุมาก	ตาลอย	อาการที่ตกเหม่อ
ตัวเปล่า	ยังไม่มีครอบครัว	ตายใจ	หลงเชื่อ
ตามลำพัง	โดดเดี่ยว	ตายพราย	ตายเสียยังไม่ออกผล
ตายเป็นเบือ	ตายมากเหมือนถูกยาเบือ	ตีจาก	ทำตัวออกห่าง
ตาลยอดด้วน	คนที่ไม่มีความดีสืบสกุล	ตีฝีปาก	อวดแสดงคารม
ตีต้น	ค่อยดีขึ้น		
เตะจุมูก	ได้กลิ่นอย่างแรง		

ถวายเป็น	ทำงานสุดความสามารถ	ถอดหัวโขน	พ้นจากตำแหน่งหรือยศถาบรรดาศักดิ์
ถีบหัวส่ง	ไล่ไปให้พ้น	ถึงขนาด	ได้ขนาด เต็มที่ มากพอ
ถึงเป็นถึงตาย	เอาจริงเอาจังเกินไป	ถือกำเนิด	เกิด
ถือดี	อวดดี	ถือสา	ยึดเอาเป็นเรื่องเป็นราว
ถูกโฉลก	เป็นมงคล	ถอดสี	แสดงอาการหวาดหวั่น เช่นหน้าถอดสี
ถอนหงอก	พูดว่าให้เสียผู้ใหญ่	ถึงกัน	ไปมาหาสู่กันอยู่เสมอ
ถึงฆาต	ตาย	ถึงลูกถึงคน	รุนแรง
ถือเขาถือเรา	แบ่งพรรคแบ่งพวก	ถือตัว	หยิ่งในศักดิ์หรือฐานะของตน
ถือปูน	เอาปูน โบกอิฐ	ถูกปาก	อรร้อย
ทนายหน้าหอ	ผู้รับหน้าแทนเจ้านาย	ทองไม่รู้ร้อน	เฉยเมยไม่กระตือรือร้น
ท้องสาว	ท้องลูกคนแรก	ทอดตัว	เอนตัวลงนอน
ทอดอาลัย	ปล่อยไปตามบุญทั้งที่มีใจผูกพัน	ทั้งขึ้นทั้งล่อง	มักใช้ในทำนองไม่ดี โคนหมดเลย
ทันกิน	คิดทำอะไรทันท่วงที (ไม่ทันกิน)	ทำนั่นทำนี่	โยกโย้
ทางออก	ทางรอด วิธีแก้ปัญหา	ทุกเมื่อเชื่อวัน	ตลอดเวลาไม่ว่างวัน
ทุกหย่อมหญ้า	ทุกหนทุกแห่ง	ทุกขลาภ	การที่ต้องรับทุกข์เสียก่อนจึงมีลาภ
ท้ายครีว	ทางภรรยา เช่น เข้าท้ายครีว หมายความว่าเข้าทางภรรยา	ทารุณกรรม	การกระทำอย่างโหดร้าย
ท้องกาง	อัมเกินขนาด	ทวนسابาน	ไม่ทำตามسابาน
ทอดรวง	ออกรวง	ท้องแห้ง	ฝืดเคือง
ทันควัน	ฉับพลัน	ทั้งเนื้อทั้งตัว	ทั้งหมดเท่าที่มีติดตัวอยู่
ทางใน	การหยั่งรู้ด้วยจิต	ทันตา	ทันตาเห็นในปัจจุบัน
ทาสปัญญา	ความคิดต่ำ	ทิมายุ	อายุยืน
ทำตัว	วางตัว ประพฤติดี เช่นทำตัวดี ทำตัวไม่ดี	ทำคุณ	ประกอบพิธีเพื่อทำร้ายฝ่ายตรงข้าม โดยใช้เวทมนต์คาถา
ทำที	แสดงกริยาหรืออาการให้ผู้อื่นสำคัญผิด	ทำเวลา	ทำให้ได้เวลาตามกำหนด
ทิ้งทวน	ทำอย่างไรฝีมือ ทำงานสุดความสามารถ ไม่ทำอีกต่อไป ฉวยโอกาสทำเป็น ครั้งสุดท้ายก่อนจะหมดอำนาจ	ทีเดียว	ฉับพลัน ทันที
ที่เท่าแมวดิ้นตาย	ที่ดินหรือเนื้อที่เล็กน้อย	เทกระเป่า	ใช้จ่ายเงินหมดกระเป่าหรือเท่าที่ คิดตัวไป
หน้าเทท่า	คล่อง รวดเร็ว มักใช้ประกอบการขาย เป็นขายคืออย่างหน้าเทท่า	ทูปหม้อข้าว	ตัดอาชีพ ทำลายอาชีพ
แทรกแผ่นดิน	หลีกหนีไปให้พ้น ไม่อยากให้ใครพบหน้า เพราะอับอาย	แทงใจดำ	พูดตรงกับความในใจของผู้ฟัง
		ไทยทาน	ของสำหรับทำทาน
		ไทยธรรม	ของทำบุญต่าง ๆ ของถวายพระ

ชนสมบัติ การถึงพร้อมแห่งทรัพย์ ทรัพย์สมบัติ
ชูดงควัตร กิจอันภิกษุผู้ถือชูดงควัตรทำ
นพรัตน์ แก้ว ๘ อย่าง
นอนกิน ไม่ต้องทำงานก็มีกิน โดยมีผลประโยชน์
 เป็นรายได้ เช่น นอนกินดอกเบี๋ย
นอนตีพุง ได้ผลประโยชน์โดยไม่ต้องทำอะไรสบายใจ
 หมดกั่วงวล
นุ่งเจียมหม่มเจียม แต่งตัวพอสวมกับฐานะ
บทธบาทมาก เรื่องมาก ทำอะไรชักช้า
เบาแรง ผ่อนหรือช่วยให้เราไม่หนักมาก
เบะท่า ทำท่าเปิดโอกาสให้
เบี่ยนน้อยหอยน้อย มีเงินน้อย
เบื้องหลัง สิ่งที่แอบแฝงอยู่
ปลงตก ปล่อยไปตามสภาพ
ปลดแอก ทำให้เป็นอิสระ
ปวดท้องทุ่ง ต้องการถ่ายอุจจาระ
ปีมะโว้ เวลานานมาแล้วจนไม่รู้ว่ามีเมื่อใด
เปิดเปิง อาการที่ไปอย่างไม่มีที่หมาย
ไป ๆ มา ๆ ในที่สุด
ปากหนัก ไม่ทันได้พูด ไม่ทักทายใคร
เป็นกอบเป็นกำ เป็นผลดี
เป็นบัวเป็นหลัง เอาจริงเอาจังกินไป
เปลี่ยนมือ เปลี่ยนเจ้าของ
เปิดฉาก เริ่มต้นแสดง เริ่มต้นทำ
ผสมโรง ช่วยด้วย
ผิดฝาผิดตัว ไม่เข้าคู่กัน ไม่เข้าชุดกัน
เผาจริง จุดไฟเผาศพ
ผิดผู้ผิดคน ไม่เหมือนคนทั่วไป
แผ่นดินกลบหน้า ตาย
ฝากผีฝากไข้ ขอยึดเป็นที่พึ่งจนตาย
ฝากเนื้อฝากตัว มอบตัวให้อยู่ในความดูแลของผู้อื่น
พระสุกัร้เข้าพระเสาร์แทรก ความลำบากที่เกิดพร้อม ๆ กัน

ธรรมาธิปไตย การถือธรรมเป็นใหญ่ การถือความ
 ถูกต้องเป็นหลัก
นอกกรู ประพฤติไม่ตรงตามคำสั่งสอนของ
 ครูบาอาจารย์ ประพฤติไม่ตรงตาม
 แบบฉบับที่นิยมกันมา
น้ำลายสอ อาการที่อยากมาก
น้ำอดน้ำทน ความอดทน
ในไส้ เรียกลูกที่เกิดจากตน
บอกศาลา ตัดขาดไม่ติดต่อกันอีก
เมืองบน ผู้มีอำนาจเหนือกว่า
บอกยี่หื้อ ทำตัวให้รู้ว่ามิ่สันดานอะไร
เบี๋ยล่าง เป็นรอง เลียเปรียบ
ปลดระวาง ปลดจากตำแหน่ง
ไปวัดไปวาได้ มีรูปร่างหน้าตาดี พอดีจะอวดได้
ปากเป็นชกยนต์ ว่ากล่าวสั่งสอนไม่รู้จักหยุด
เป็นคั้งเป็นแคว ยืดยาว ต่าง ๆ นานา
เปิดโปง เปิดเผย
ปล่อยตัว ไม่เอาธุระในการแต่งตัว
ปิดประตูตีแมว รังเกคนไม่มีทางสู้
เป็นตุเป็นตะ อย่างเป็นจริงเป็นจัง
เป็นโล้เป็นพาย เองงานเอากหรือไม่เป็นโล้เป็นพาย
เป็นวรรคเป็นเวร ไม่รู้จักจบสิ้น
ผิดตา แปลกไปจากที่เคยเห็น
ผู้น้อย ผู้ที่อยู่ได้บังคับบัญชา
พัวหาบเม็ยคอน ช่วยกันทำมาหากิน
ผิดสังเกต ไม่เป็นไปตามปกติที่เคยเห็น
เผาหลอก นำดอกไม้จันทน์วางก่อนเผาจริง
ฝากไว้ก่อน ผูกใจเจ็บ ตั้งใจจะแก้แค้นภายหลัง
พริบตาเดียว เร็วมาก

พลอยฟ้าพลอยฝน ไม่ได้เกี่ยวข้องก็เป็นตามไปด้วย
พอกันที เลิกกัน
มืดฟ้ามืดดิน มากมายจนนับไม่ถ้วน
ไม่กินน้ำ ไม่ช้ำ ไม่นาน ไม่ทำอะไร
แม่แปรก หญิงสาวแก่ที่จัดจ้าน
ยกนิ้ว ยอมให้เป็นเยี่ยม
ยกหางตัวเอง ยกตนเองว่าเก่ง
ร้อนผ้าเหลือง อยากลิก
ร้อยลินกระลาวัน ชอบพุดจาดลบตะแลง
รับมือ ต่อต้าน
เรียนผูกก็ต้องเรียนแก้ รู้จักทำก็ต้องรู้จักวิธีแก้ไข
รัดเข็มขัด ประหยัด
โรคพยาธิ เจ็บไข้ได้ป่วย
ล้างอาย ทำอย่างหนึ่งเพื่อแก้หน้า
ถูกผู้หญิง ผู้หญิงที่รักนวลสงวนตัว เรียบร้อย กุลสตรี
เล่นกับไฟ เล่นกับความรัก
เล่นพิเรนทร์ อุดรทำสิ่งที่ไม่ควรทำ
วัดพื้น หกล้มตัวนอน ทาบลง
ไว้หน้า รักษาไม่ให้ได้รับความอับอาย
ไม่ยอมฉีกหน้า
สกุลรุนชาติ ตระกูลผู้ดี ไม่มีสกุลรุนชาติ
สามวันดีสี่วันไซ้ เจ็บออด ๆ แอด ๆ อยู่เสมอ
สิ้นเชิง ทั้งหมด
เส้นเลือด เส้นทางการไปสู่ความเจริญ
เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา
สังเดช มั่งง่าย ลวก ๆ
สามเพลงตกม้าตาย แพ้เร็ว ยุติเร็ว
สุดเสียงสังข์ สะโปกผู้หญิงที่ใหญ่ผาย
เสียวรอย ทำให้หลงเข้าใจรอยผิด
หน่วยก้าน ทำทาง ทำที
หมายหัว จำหน้าไว้ ตราหน้าไว้
หักใจ ห้ามใจไม่ให้คิดในเหตุที่เกิดขึ้น

พลิกแผ่นดิน ตามหาเท่าไรก็ไม่พบ
มือสะอาด มีความสุจริต
มือเย็น คนที่ปลุกค้นไม่มองงามดีเจริญ
ไม่ดูดำดูแดง เลิกเกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาด
ยาใส่ ประทังความทิว
ร้อนอาสน์ มีเหตุหรือมีเรื่องเดือดร้อน
ทำให้อยู่เฉยไม่ได้
รู้เช่นเห็นชาติ รู้กำพืด ฐนัสัยใจคอ
ร้อนตัว กลัวว่าโทษจะมาถึงตัว
รู้มาก เอาเปรียบ
ลืมนั่น เอาผลไม่มาเก็บให้นานเพื่อคลาย
ความเบียด
ลูกผู้ชาย ผู้ชายที่มีความเด็ดเดี่ยวรับผิดชอบ
วันยังค่ำ เสมอ ทุกคราวไป
วันดีคืนดี โอกาสเหมาะ
ส่งภาษา เจรจากภาษาอื่นกับเจ้าของภาษา
สายตัว ทำงานสายตัวแทบขาด
สุดวิสัย พันกำลังความสามารถ
เสียงแข็ง คำพูดที่กล่าวออกมาไม่ยำเกรง
เสียงแรง น้อยใจที่ลงแรงไปแล้วแต่ไม่ได้ประโยชน์
สมพรปาก คำรับพรจากผู้หวังดีที่อวยพร
ลาวเท้า เร่งฝีเท้าให้เร็ว
สุ่มหัว มั่วสุ่มในทางไม่ดี
หนานู ได้ยินลือกันมาก
หลุดปาก พลุ้ปาก
หายใจไม่ทั่วท้อง เป็นห่วงกังวลด้วยความไม่สบายใจ

หิวท้อง	ทนหิว	เหลือขอ	เอาไว้ไม่อยู่
หน้าไฟ	ผู้รับความเดือดร้อนก่อนผู้อื่น	หมาตา	มองไว้
หลงลม	เชื่อลมปาก	หลังยาว	จี๋เกียด
หาตัวจับยาก	หาคนเทียมได้ยาก	เห็นดำเห็นแดง	ถึงขั้นแตกหัก
เหยียบจมูก	บังอาจลบเหลี่ยม		
อมพะนำ	นิ่งอึ้งไม่พูดไม่จา	อ่อนข้อ	ยอมให้
อีหรอบเดียวกัน	ทำนองเดียวกัน	อยู่ไม่สุข	อยู่นิ่งไม่ได้
ออกลาย	เริ่มแสดงความไม่ดีให้เห็น	เอาเป็นว่า	สรุปว่า ตกลงว่า

